

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **K. K.**, evidenční číslo X, narozený X, státní příslušník X
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, Balková 1,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, IČO 45768676,
sídlem Kovářská 939/4, Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-162/DS-PR-D04-2020 ze dne 28. 2. 2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-162/DS-PR-D04-2020 ze dne 28. 2. 2020 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný naříkaným rozhodnutím rozhodl tak, že Bulharsko je státem příslušným k přijetí žalobce zpět podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013. Své rozhodnutí odůvodnil především tím, že žalobce dne 25. 9. 2019 požádal o mezinárodní ochranu v Bulharské republice, která tak je příslušná k přijetí žalobce jako první stát, kde žalobce požádal o mezinárodní ochranu. Žalovaný neshledal překážky přemístění do Bulharska, neboť to nevykazuje systematické nedostatky při vyřizování azylových žádostí.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.P.

2. Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou, v níž namítal, že nemůže být předán do Bulharska. Důvod spočívá ve vážných systémových nedostatcích azylového řízení a špatných materiálních podmínkách azylových zařízení. Žalovaný své závěry založil na informaci Odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 9. 2019, z níž však nelze jakýmkoliv způsobem dovodit, zda bulharský azylový systém trpí systematickými nedostatky. Žalovaný vychází z toho, že nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí o nemožnosti přemístit žadatele o azyl, aniž by však konkrétní tvrzení žalobce konfrontoval s objektivními zjištěními o situaci v Bulharsku. Konstatování, že Bulharsko je členským státem Evropské unie, je nedostatečné – žalovaný měl zkoumat, zda Bulharsko své závazky plní i v praxi. Jediná zpráva o stavu vydaná odborem samotného žalovaného není dostatečným důkazem. Existuje řada zpráv nestátních i mezinárodních organizací, podle nichž dochází ke špatnému zacházení s žadateli o azyl, kteří žijí v nevyhovujících podmínkách z důvodu přeplněnosti středisek. Lékařská péče je na nízké úrovni a špatné jsou i hygienické podmínky. Dále jsou publikovány i informace o diskriminaci žadatelů.
3. Žalovaný k žalobě uvedl, že Bulharsko je považována za bezpečnou zemi původu nejen z pohledu ČR, nýbrž i ostatními státy EU. Bulharsko je členem EU dodržujícím lidská práva a základní svobody a je v něm uprchlíkům poskytována sociální a zdravotní péče a materiální pomoc. Kdyby tomu tak nebylo, Evropská unie by určitě vydala stanovisko o nenavrácení migrantů. Žalobcova nespokojenost s podmínkami v Bulharsku je dána pouze jeho subjektivními pocity. Bulharsko nemá takové ekonomické možnosti jako jiné státy Evropské unie, žalobci však nehrozí kruté, nelidské či ponižující zacházení. Bulharsko také ročně rozhodně o udělení mezinárodní ochrany v tisících případech, což také nesvědčí o odůvodněnosti obav z tamního azylového systému.
4. Žaloba je důvodná.
5. Žalovaný napadené rozhodnutí založil na důvěře v Bulharsko jako členský stát Evropské unie, absenci oficiální výzvy k nepředávání žadatelů o azyl a informacích Odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 9. 2019.
6. V zásadě nedůvodné jsou námitky žalobce, že jde o nedostatečné podklady pro rozhodnutí. Všechny tyto podklady mohou v obecné rovině poskytnout dostatečnou oporu pro závěr o stavu bulharského azylového systému a podmínkách v tamních zatíženích. Informace Odboru azylové a migrační politiky je shrnutím jednotlivých zpráv z různých zdrojů, které jsou v ní převážně korektně citovány. Za toho stavu nejde o materiál pouze samotného žalovaného, který by byl *prima vista* jednostranný a nedůvěryhodný. To však neznamená, že by jej procesní subjekty (žalobce, žalovaný, soud) nemohly a neměly hodnotit z hlediska úplnosti, korektnosti a vypovídací hodnoty. Aby však takto postupoval soud, musí k tomu žalobce nebo žalovaný vytvořit v řízení prostor: jakkoliv má být soudní řízení správním účinným opravným prostředkem co do právních i skutkových otázek (čl. 27 nařízení č. 604/2013), nemění se nic na tom, že hlavní procesní aktivitu má vykazovat žalobce. Musí tedy zejména formulovat žalobní body a označit důkazy na podporu svých tvrzení [§ 71 odst. 1 písm. d) a e) soudního řádu správního („s. ř. s.“)] tak, aby relevantně zpochybnil nosné důvody napadeného rozhodnutí.

7. Tomu zásadně nedostačuje žaloba, která nezpochybňuje podklady žalovaného pro rozhodnutí a jejich zdroje (v souzené věci žalobce zcela pomíjí, že informace Odboru azylové a migrační politiky byly sestaveny z nějakých zdrojů, které jsou navíc v části totožné se zdroji, jichž se sám dovolával) a staví proti nim jen vlastní opačná tvrzení. Ta opírá o zdroje informací vlastního výběru nejasných kritérií, často bez přesné identifikace autora zdroje, povahy, přesného znění informace a kontextu takovým způsobem, že soud musí v odkazovaném dokumentu vyhledávat, kde a v jakých souvislostech by v nich tvrzení žalobce mohlo mít oporu. Racionalitě procesního diskursu pak nenapomáhá ani to, že žalovaný věcně nereaguje na žalobní námitky a jen setrvává na svém stanovisku z napadeného rozhodnutí, které ve vyjádření (nadbytečně) opakuje jinými slovy (obě strany si tak například navzájem vytýkají subjektivnost domněnek, aniž by však kterákoliv z nich svá vlastní tvrzení objektivizovala odkazem na relevantní podklad, tj. podklad, který časově, osobně a věcně podporuje jejich tvrzení).
8. Přes výše uvedené byl důvod žalobě vyhovět, neboť soud při přezkumu v rámci stávajících žalobních bodů zjistil, že žalovaný hrubě deformoval informace poskytnuté žalobcem v rámci pohovoru ze dne 26. 2. 2020 a z toho důvodu se dostatečně nevypořádal s jeho tvrzeními, k čemuž si neobstaral ani dostatečné podklady.
9. Informace Odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 9. 2019 (č. l. 36–40 správního spisu) popisují bulharský azylový systém zejména z právního hlediska, tj. jak probíhá řízení, jaké jsou opravné prostředky, jaká je úroveň právní pomoci. K samotným azylovým střediskům a jejich úrovni lze z informace zjistit, že žadatelé mají nárok na stejné materiální podmínky – jídlo, ubytování, sociální podporu, zdravotní péči a psychologickou pomoc. Oproti předešlým rokům mělo dojít ke zlepšení podmínek, např. opravám nebo novém vybavení. Nad rámec toho informace nevypovídají nic o faktických podmínkách azylových zařízení v Bulharsku, takže nelze nijak usuzovat, zda došlo ke zlepšení podmínek ze dvou hvězdiček na tři, nebo z podmínek nelidských jen na ponižující. Odpovídající úvahu neobsahuje ani samotné napadené rozhodnutí.
10. Takto obecný závěr by bylo možné akceptovat za situace, kdy žalobce v průběhu řízení před žalovaným nic relevantního netvrdil a žalovaný by tak neměl důvod se s touto otázkou vypořádat. Tak tomu ovšem v souzené věci není. Žalobce v rámci pohovoru jasně uvedl, že byl v uzavřených zařízeních Bosmansi a Logomens (zřejmě Busmantsi a Lyubimets, pozn. soudu). Uvedl: „o nich mohu říci, že to není určeno pro člověka. Ponižovali nás, nechovali se k nám dobře. A pokoje také nebyly v pořádku, jenom jsme tam prostě žili.“ (následuje sdělení k zařízení v Chermali, tj. zřejmě Harmanli, pozn. soudu). Dále k zařízením Busmantsi a Lyubimets uvedl: „Uprchlíci se mezi sebou prali a mlátili. Když jsme byli nemocní, museli jsme čekat dlouho a nadávali nám. Dokonce, když se nemocný člověk dostal k lékaři, dostal prášky, ale nic víc. ... Na každém pokoji nás žilo 14. Na pokojích byli uprchlíci, kteří tam museli být 18 měsíců, samozřejmě se k ostatním nechovali dobře. To byli lidé, kteří šikanovali jiné uprchlíky, a zařízení to vůbec nezajímalo. ... Co se týče hygieny, tak záchody se uklízely jen jednou týdně, jinak nás nutili, abychom si to uklízeli sami. A ještě tam měli jídelnu, kde nebylo dostačující a nekvalitní jídlo. ... Nemůžu se vrátit do Bulharska, protože tam budu 18 měsíců ve vazbě za nejhorších podmínek, které opravdu nezvládnu.“ (protokol z pohovoru na č. l. 46–48 správního spisu).

11. Žalovaný tato tvrzení žalobce v napadeném rozhodnutí nijak výslovně nesrovnal s vlastními skutkovými poznatky o azylovém řízení v Bulharsku a podmínkách v tamních zařízeních (žádná vlastní skutková zjištění ostatně ani neučinil). Nadto značně cynicky konstatoval, že žalobce potvrdil, že mu bylo „*poskytnuto ubytování, strava i lékařská péče*“, jejichž úroveň žalovaný považoval pouze za nižší standard humanitární ochrany a životních podmínek“ (tak str. 4 napadeného rozhodnutí, opět bez jakékoliv konfrontace s jakýmkoliv konkrétními vlastními skutkovými poznatky). To je závěr zjevně v rozporu s běžným chápáním obsahu sdělení žalobce: rozdíl mezi tvrzením žalobce a z nich plynoucími závěry žalovaného je zhruba takový jako mezi demokracií a *lidovou* demokracií, kazajkou a *svěrací* kazajkou.
12. Je tedy zřejmé, že se žalovaný nezabýval konkrétními námitkami žalobce. Nemohl proto uvést žádné úvahy, jimiž se řídil při posuzování těchto námitek (žalobce může či nemusí mluvit pravdu, přezkoumatelnou úvahu o tom však musí učinit správní orgán, ne soud, který žalobce nevyslychal). Žalovaný si ani neobstaral dostatečné podklady, které by alespoň rámcově vypovídaly o aktuální situaci v bulharských azylových zařízeních (takové poznatky *prima facie* neplynou z informace Odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 9. 2019). Za toho stavu žalovaný v otázce hodnocení důkazů podstatně porušil ustanovení o řízení a vyšel ze skutkového stavu, který nemá oporu ve správním spisu.
13. Soud proto rozhodnutí č. j. OAM-162/DS-PR-D04-2020 ze dne 28. 2. 2020 zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaný doplní dokazování o podmínkách v bulharských azylových zařízeních tak, aby si mohl učinit úvahu o věrohodnosti tvrzení žalobce. Své skutkové závěry popíše tak, aby bylo možné seznat úvahy, jaké učinil, a na základě jakých konkrétních podkladů je učinil.
14. O návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud samostatně nerozhodoval, protože bez zbytečného odkladu rozhodl rovnou o věci samé.
15. Procesně úspěšný žalobce by měl právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil. Jejich vynaložení však ani netvrdil, ani nedoložil, a přiznání paušální náhrady nákladů řízení nepřichází v soudním řízení správním do úvahy (srov. rozsudek NSS č. j. 6 As 135/2015-79 ze dne 25. 8. 2015, č. 3344/2016 Sb. NSS). Žalobci tedy nebylo co přiznat a žalovaný neměl ve věci úspěch. Náhrada nákladů řízení jim tedy nenáleží (60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 27. dubna 2020

Mgr. Jan Šmakal, v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje J.P.

Shodu s prvopisem potvrzuje J.P.